

Кад је у јулу ове године актуелни министар здравља проф. др Томица Милосављевић најавио отварање „вечерњих клиника“ у државним здравственим установама (приватни рад лекара под државном „капом“), јавна расправа о томе куда иде српско здравство, постала је једна од топ тема медија.

У тренутку када нам неминовно следи стезање каиша и краћење губера, дословце у свему, трошкови у здравству неизбежно стижу на дневни ред.

Од 2001. године наопако, српски парламент никада није усвојио завршни годишњи рачун, па тако у Србији нико прецизно не уме да каже колико трошимо за здравство. Економисти процењују да се та цифра креће између 10 и 12 одсто БДП-а, негде између три и четири милијарде евра. Земље у окружењу троше далеко мање - Словенија и Хрватска, осам одсто БДП-а, Румунија четири, Бугарска седам...

Да ли је здравље делатност од посебног друштвеног значаја или само роба?

Србија је једна од ретких земаља која још увек нема Национални здравствени рачун (National Health Account). Његова реализацију кренула је 23. маја, 2003. И требало је да се тај рачун „породи“ 30. августа 2008. Нажалост, овај пројекат који је финансирала Светска банка, (сви подаци су на сајту), јавности никад није представљен, нити има доказа да је он реализован. ННА подразумева биланс свих трошкова у здравству (три сектора – државни, приватни и војни), реализовале су га готово све земље у окружењу, укључујући и Албанију. На сајту Светске здравствене организације (СЗО) могу се о овоме наћи прецизни подаци за све земље. Података за Србију нема.

Непостојање ННА је донекле логично, ако се зна да информациони систем ни до данас није ушао у домаће здравство, где још увек царује папирологија. Историје болести куцају се на музејским примерцима писаћих машина, подаци се уносе ручно, медицинска документација је незаштитен документ, уколико се изгуби, нестане – виша сила, нема помоћи. Колико се новца и како троши, без информационог система, може само да се

Куда иде српско здравство?

Пише: Зорица Д. Марковић
среда, 24 децембар 2008 05:59

нагађа.

У међувремену за државно здравство набављени су модерни и скупи дијагностички апарати. Број магнетних резонанци и скенера у Србији је на завидном нивоу. Преглед на тим апаратима често спада у „ванстандардне“ услуге. Осигураници који уредно плаћају доприносе издвајајући месечно 12,5 одсто од својих плата, те „ посебне“ услуге у државном здравству плаћају кеш, из свог џепа. Заузврат, уместо фискалног рачуна, добија се парагон блок. Грађани су у 2007-ој додатно из својих џепова, за "ванстандардне услуге" платили 320 милиона евра. Дискриминација је више него очигледна. Ко има паре, лечи се, ко нема, вероватно и не иде код лекара. Принцип „узајамности“ и солидарности“, који спадају у принципе функционисања касе Републичког фонда здравственог осигурања (РЗЗО) негде су у међувремену нестали.

Закључак се сам намеће. Здравље у Србији није, као што смо веровали, друштвена вредност од посебног значаја. Само обична роба која има цену. Није добро што је тако, али кад већ јесте, морамо знати да ли је реч о јавном или приватном добру.

„Прваци“ у броју умрлих од болести срца, малигних болести, рекордери у „испијању“ седатива, корупцији...

Резултат досадашњих реформи у здравству више је него скроман, за строжије аналитичаре, забрињавајући. На неславним светским листама по броју умрлих од инфаркта, различитих малигних болести, шлога, ако нисмо први, онда смо свакако у врху. За лечење издвајамо све више, живимо све краће, разбољевамо се све чешће, умиремо од болести којима има лека.

Листе чекања, многи су склони да их крсте правим, именов „ листе корупције“ (онај ко плати, „ прескаче“ место на којем је, за њега има наде, за оне без пара, нада је чиста фикција), права су слика деформације здравственог система. На сајту Светске банке доступни су резултати истраживања према којем је Србија четврта у свету по степену корупције у здравству. Испред нас су Таџикистан, Молдавија и Мароко.

Куда иде српско здравство?

Пише: Зорица Д. Марковић
среда, 24 децембар 2008 05:59

